

Asia: VN/11312/2022

Lausuntopyyntö maanteiden toiminnallisen luokituksen päivitystä koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Olisiko tiesuunnitelma asianmukainen tapa päättää maantien toiminnallisesta luokasta?

Arviomuistion perusteella jää jossain määrin epävarmuutta siihen, onko tässä yhteydessä

kyse aineellisesta oikeussäännöksestä vai hallintopäätöksestä. Perustuslain vaatimus asian suhteen tulisikin varmistaa ennen säädösvalmistelun jatkamista. Vuoropuhelu valtion liikennehallinnon ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa on tärkeä ja kannatettava asia myös maanteiden luokitukseen päivittämiseen liittyvissä asioissa riippumatta siitä, olisiko kyseessä nykyisen lainsäädännön (LjMTL 4.2 §) mukaisen menettelyn jatkaminen vai arviomuistiossa esitetty tiesuunnitelmamenettely,

Mitä mieltä olette esitetystä suunnitelmasta toiminnallisen luokituksen päivityksen toteuttamiseksi?

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton liiton vastaus kysymykseen olettaen, että toiminnallisen luokituksen päivitys tehdään hallintopäätöksellä tiesuunnitelmassa;

Arviomuistiossa maanteiden luokituksen päivitykseen liittyvä tarvittava säädösvalmistelu esitetään toteutettavaksi osana ns. Smart TEN-T direktiivin täytäntöön panemista koskevaa säädöshanketta jo kuluvan vuoden aikana. Arviomuistiossa todetaan tähän liittyen, että huolellisen valmistelun ja valtakunnallisesti yhdenmukaisten luokittelun lähtökohtien varmistamiseksi toiminnallisen luokituksen päivitystä ei kuitenkaan kokonaisuudessaan olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2022 aikana.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton näkemyksen mukaan asia tulisi käsitellä, ottaen huomioon huolellinen ja eri näkökohdat huomioon ottava valmistelu, omana

säädösvalmistelunaan. Asiaa kytkemistä edellä mainittuun Smart TEN-T direktiivin täytäntöön panemista koskevaan säädösvalmisteluun ei nähdä tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon muun muassa päivitystarpeiden selvittämiseen alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tarvittava aika ja tämän jälkeen valtakunnallisen tilannekatsauksen muodostaminen asiasta. Säädösvalmistelun

ajankohdaksi soveltuisi esitettyä paremmin seuraavan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun ajankohta, johon mennessä olisi ehditty tarkentaa toiminnallisten luokkien määrittelyn periaatteita ja linjauksia.

Arviomuistiossa esitetty maanteiden luokittelun käsittely alueellisissa liikennejärjestelmätyöryhmissä olisi helpompaa (ottaen huomioon maakuntakaavoitus)

kuin yksityiskohtaisempi maanteiden, katujen ja yksityisteiden rajapintojen käsittely. Maanteiden luokittelun ja edellä mainittujen rajapintojen käsittely alueellisessa liikennejärjestelmätyössä merkitsisi käytännössä kokousmäärän lisääntymistä ja kokousten ennakoivaltuutuksen lisääntymistä ELY-keskuksissa ja kunnissa unohtamatta myöskään hallinnollisten kustannusten (kuulemis- ja vuorovaikutusmenettelyt) ja työmäärän lisääntymistä eri toimijatahoissa).

Arviomuistiossa todetaan, että muulloin kuin tiehankkeiden yhteydessä toteutettavia hallinnollisten luokkien tarkasteluja olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa alueellisina kokonaisuuksina. Tällä tarkoitettaneen myös tapauksia, joissa tarkasteltava maantie sijaitsee esimerkiksi useamman maakunnan ja ELY-keskuksen alueella. Tällaista tapausta ei ole käsitelty arviomuistiossa. Tämä edellyttäneen tarvittavat säädösmuutokset ja suunnittelukäytännöt sekä toimivaltaisen ELY-keskuksen määräytymisperusteet.

Muut huomiot

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää hyvänä tavoitetta, että maanteiden toiminnallisen luokittelun päivitys tehdään siten, että maanteiden toiminnalliset luokat on määritelty valtakunnallisesti yhtenäisin perustein. Näissä perusteissa pitää kuitenkin huomioida eri alueiden tieverkon ominaispiirteet ja tieverkon merkitys alueen liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta.. Esim. itäisessä Suomessa on tärkeää, että valtatieverkko yhdistää jatkossakin maakuntakeskukset ja kantatietieverkko yhdistää mm. maakuntakeskukset ja seutukaupungit. Maanteiden toiminnallisia luokkia ei tulisi jatkossakaan määritellä esim. pelkästään liikennemäärien perusteella.

Mahonen Sirpa
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto - Jyrki Suorsa, liikenneasiantuntija,
Alueidenkäyttöyksikkö